

ХАРАКТЕРИСТИКА ТОЧНІСНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ БАДМІНТОНІСТІВ ВИСОКОЇ СПОРТИВНОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ ПРИ ВИКОНАННІ НАПАДАЮЧОГО УДАРУ “СМЕШ”

Ольга КУДИМОВА

Харківський державний медичний університет

Мета дослідження – вивчення точнісних можливостей бадмінтоністів різної кваліфікації при виконанні нападаючого удару “смеш”.

Завдання дослідження: розробити тест оцінки здатності бадмінтоністів виконувати нападаючий удар з максимальною силою і мінімальною висотою траєкторії польоту волана над сіткою; дослідити точність виконання гравцями високої спортивної кваліфікації нападаючого удару “смеш” на основі використання спеціальної мішені.

Методи дослідження: бесіда, тестування, експертна оцінка точності, протоколювання, математична статистика.

Анотація. У першій частині дослідження бадмінтоністи виконували 30 нападаючих ударів з максимальною силою і мінімальною висотою траєкторії польоту волана над сіткою. На підставі отриманих результатів рекомендовані наступні значення установки обмежника висоти траєкторії: для МСМК – 15 см, МС – 20 см, КМС – 25 см.

На другому етапі дослідження оцінювалася точність виконання бадмінтоністами нападаючого удару “смеш” по спеціальній мішені. Показаний недостатньо високий рівень підготовленості в цьому ігровому компоненті більшості гравців, особливо резерву чоловічої збірної команди України.

Ключові слова: бадмінтон, точнісні можливості, “смеш”, траєкторія, мішень.

Постановка проблеми. Аналіз останніх досліджень та публікацій. За даними ряду авторів, у бадмінтоні більшість тактичних комбінацій в іграх високого рівня (у 85 % закордонних і в 65 % вітчизняних гравців) завершується нападаючими ударами “смеш”, або “напів-смеш”, які виконуються з положення волана над головою гравця по низхідній траєкторії з високою швидкістю [3; 5; 7].

Аналіз відеозаписів ігор останнього чемпіонату світу з бадмінтону (Мадрид, 2006 р.) показав, що азійські гравці більшість нападаючих ударів виконують у високому стрибку з двох ніг. У той же час, згідно наших спостережень, українські бадмінтоністи переважно виконують “смеш” і “напів-смеш” з невеликим відривом від поверхні підлоги зі зміною положення ніг (так звана “розніжка”).

В останні роки при виконанні “смешу” в стрибку провідними світовими бадмінтоністами фіксується швидкість руху волана, що наближається до 300 км/год. Зауважимо, що 20 років тому ця цифра була значно меншою і дорівнювала близько 200 км/год [1; 4]. Саме таку швидкість польоту волана, за результатами наших досліджень, демонструють сьогодні провідні гравці – чоловіки збірної команди України з бадмінтону [2].

Грунтуючись на наявних даних можна зробити висновок, що збільшення тренувальної й ігрової кількості нападаючих ударів у стрибку, їх сили і точності є актуальним напрямком при підготовці бадмінтоністів України до чемпіонатів Європи, світу й Олімпійських ігор у Китаї.

Мета дослідження – вивчення точнісних можливостей бадмінтоністів різної кваліфікації при виконанні нападаючого удару “смеш”.

Завдання дослідження:

1. Розробити тест оцінки здатності бадмінтоністів виконувати нападаючий удар з максимальною силою і мінімальною висотою траєкторії польоту волана над сіткою.

2. Дослідити точність виконання гравцями високої спортивної кваліфікації нападаючого удару “смеш” на основі використання спеціальної мішені.

Для вирішення поставлених завдань нами були використані наступні **методи дослідження:** бесіда, тестування, експертна оцінка точності, протоколювання, математична статистика.

Результати дослідження та їх обговорення.

В дослідженні взяли участь гравці національної збірної команди України, кандидати і резерв збірної, а також бадмінтоністи команди вищої ліги “ШВСМ – Харків” у кількості 21

особа (чоловіків – 13, жінок – 8). З них: МСМК – 9, МС – 6, КМС – 6. Задачею першого етапу дослідження була розробка тесту для оцінки здатності бадмінтоністів виконувати нападаючий удар з максимальною силою і мінімальною висотою траєкторії польоту волана над сіткою. Для цього, кожен спортсмен виконав 30 ударів “смеш” за схемою зображеною на рисунку 1.

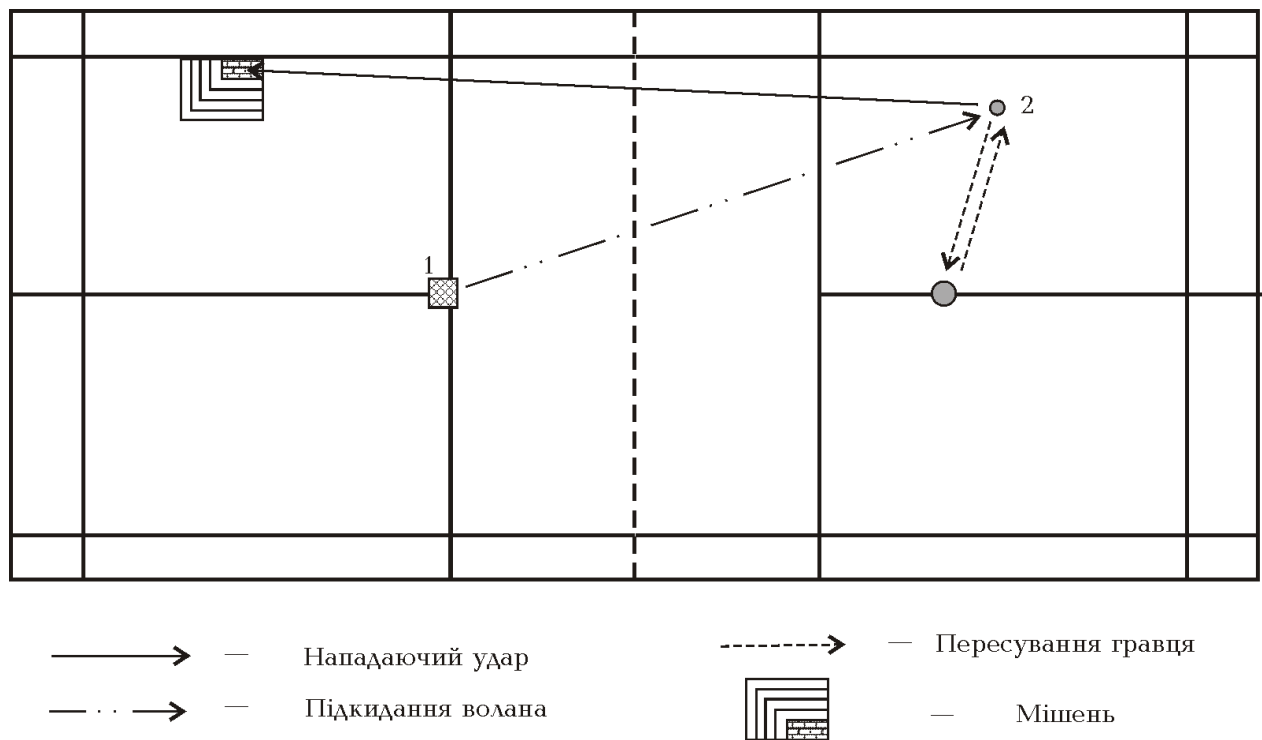

Рис. 1. Схема виконання тестової вправи

Бадмінтоністи виконували нападаючі удари з правої половини майданчика по лінії. Подача волана здійснювалася партнером на 4,0-4,5 м вгору так, щоб він приземлився на відстані 4,5-5,0 м від сітки. Особливою умовою вправи було те, що “смеш” повинен був виконуватися в стрибку з максимальною силою удару по волану. У випадку невідповідності спроби умовам вправи вона не зараховувалася, і удар повторювався. Висота траєкторії польоту волана над сіткою оцінювалася двома експертами з числа тренерів бадмінтонного клубу візуально за мітками на закріплених на стійках антенах.

Аналіз отриманих даних показав, що для тесту доцільно рекомендувати такі значення установки обмежників висоти траєкторії: для МСМК – 15 см, МС – 20 см, КМС – 25 см. Даний висновок було схвалено тренерською радою клубу на чолі з головним тренером національної збірної команди України Г.А.Махновським. Також було визначено орієнтовні контрольні нормативи: з 30 спроб виконання “смешу” в обмежений коридор 15 влучень – 5 балів, 12 влучень – 4 бали, 9 влучень – 3 бали, 6 влучень – 2 бали, 3 влучень – 1 бал.

На другому етапі експерименту досліджувалася точність виконання нападаючого удару “смеш” по мішені [3]. Тест виконувався за схемою попередньої контрольної вправи (див. рис. 1). Місце установки мішені визначалося індивідуально за допомогою таких дій. Спочатку у кожного гравця вимірялася висота нижньої границі зони атакуючого удару. Для цього використовувалася планка з масштабною розміткою. Далі гравець виконував п'ять імітаційних ударів, вистрибуючи на найбільш звичну для нього висоту. За допомогою електронного приладу визначалася „робоча” висота стрибка як середнє арифметичне результатів п'яти спроб. За отриманими показниками висоти нижньої границі зони атакуючого удару і «робочої» висоти стрибка розраховувалася висота точки контакту ракетки з воланом при виконанні “смешу” в стрибку.

Після цього за таблицею [2] визначалося можливе місце розташування мішені. Для остаточного визначення точки розташування мішені гравець перед тестуванням виконував 10 ударів “сמש” в умовах обмеження висоти польоту волана над сіткою. Обмежником висоти служив гумовий шнур, натягнутий між укріпленими на стійках сітки антенами, на відповідній до кваліфікації спортсмена висоті.

Дані уточнення були необхідні у зв'язку із тим, що розрахункові таблиці були розроблені для ударів зі швидкістю польоту волана близько 200 км/год і більше, коли траєкторія польоту волана є практично прямолінійною [2; 6]. Однак, удари з такою швидкістю польоту волана доступні тільки гравцям високої кваліфікації. Оцінка результату нападаючого удару проводилася двома експертами.

Таблиця 1

Результати тестування точності “сמשу”

Кваліфікація	Стать	Кількість	Середній бал
МСМК	ж	5	33,6
	ч	4	50,5
МС, КМС	ж	3	34,0
	ч	9	28,3

Аналіз наведених у таблиці 1 результатів тестування показав загальний низький рівень точності виконання “сמשу”. Кращий результат у чоловіків кваліфікації МСМК – 60 балів, у жінок – МСМК – 47 балів, у той час як максимальне число балів, яке можна набрати в тесті складало 150. Значне відставання в цьому показнику відзначено серед резерву чоловічої збірної команди України з бадмінтону: 50,5 балів у порівняно із 28,3 балів гравців основного складу. Більш рівно виглядають показники у жінок. Гравці резервів у окремих випадках показали кращі результати, ніж МСМК.

Слід відзначити простоту і достатню інформативність запропонованого тесту. Його виконання у вигляді тренувальної вправи на точність пробиття “сמשу” по мішені позитивно сприймається бадмінтоністами високого рівня спортивної майстерності.

Розташування мішені у встановленому експериментальним шляхом секторі майданчика дозволяє тренеру і гравцю контролювати уміння точно відтворювати параметри “сמשу”: точку контакту ракетки з воланом, початкову швидкість польоту волана, кут атаки, напрям траєкторії удару. Тільки у випадку правильного виконання вимог до точності відтворення кожного параметру “сמשу” результат може бути оцінений п'ятьма балами. Таким чином, мішень стає засобом термінової інформації про якість виконання “сמשу”, що дає стимул до удосконалення точнісних можливостей бадмінтоніста.

Висновки

1. Аналіз літератури і практики показав, що для підвищення результативності виступів українських бадмінтоністів на міжнародній арені необхідна розробка нової концепції використання у грі нападаючого удару “сמש”, заснованої на системному підході до вирішення проблеми. Одним із аспектів, що потребують удосконалення є вивчення і контроль точнісних можливостей гравців.

2. Розроблено і впроваджено у практику роботи національної збірної команди України тест оцінки здатності бадмінтоністів виконувати нападаючий удар з максимальною силою і мінімальною висотою траєкторії польоту волана над сіткою. Експериментальним шляхом отримані значення оптимальних зон обмеження висоти траєкторії залежно від спортивної кваліфікації: для МСМК – 15 см, МС – 20 см, КМС – 25 см.

3. На основі використання спеціальної мішені досліджено точність виконання нападаючого удару “сמש” гравцями збірної команди, кандидатами в збірну і її резервним складом. Показано недостатньо високий рівень підготовленості в цьому ігровому компоненті більшості протестованих гравців.

Подальші дослідження передбачають більш глибоке вивчення всіх компонентів розглянутої складної рухової структури, якою є нападаючий удар «смеш», а також розробку і впровадження в практику нових технологій його удосконалення.

Література

1. Головин Б.А. Педагогические наблюдения в бадминтоне. – Л.: ЛНИИФК, 1988. – 115 с.
2. Кудимова О.В. Експериментальне обґрунтування методики застосування мішеней у процесі удосконалювання точності смешу в бадмінтоні // Слобожанський науково-спортивний вісник. – Харків: ХДАФК, 2004. – № 7. – С. 252–255.
3. Кудимова О.В. Розвиток точності нападаючого удару в бадмінтоні // Слобожанський науково-спортивний вісник. – Харків: ХДАФК, 2005. – № 8. – С. 132–135.
4. Рыбаков Д.П., Штильман М.И. Основы спортивного бадминтона. – М.: Физкультура и спорт, 1982.- 176 с.
5. Смирнов Ю.Н. Бадминтон. Уч. для ИФК. – М.: Физкультура и спорт, 1990. – 160 с.
6. Смирнов Ю.Н. Комплексная оценка и контроль спортивной подготовленности бадминтонистов: Метод. рекомендации. – МОГИФК, 1996. – 88 с.
7. Штильман М.И. Основы спортивного бадминтона. – М.: Физкультура и спорт, 1994. – 190 с.

ХАРАКТЕРИСТИКА ТОЧНОСТНЫХ ВОЗМОЖНОСТЕЙ БАДМИНТОНИСТОВ ВЫСОКОЙ СПОРТИВНОЙ КВАЛИФИКАЦИИ ПРИ ВЫПОЛНЕНИИ НАПАДАЮЩЕГО УДАРА «СМЕШ»

Ольга КУДИМОВА

Харьковский государственный медицинский университет

Цель исследования – изучение точностных возможностей бадминтонистов различной квалификации при выполнении нападающего удара «смеш».

Задачи исследования: разработать тест оценки способности бадминтонистов выполнять нападающий удар с максимальной силой и минимальной высотой траектории полета волана над сеткой; исследовать точность выполнения игроками высокой спортивной квалификации нападающего удара «смеш» на основе использования специальной мишени.

Методы исследования: беседа, тестирование, экспертная оценка точности, протоколирование, математическая статистика.

Аннотация. В первой части исследования бадминтонисты выполняли 30 нападающих ударов с максимальной силой и минимальной высотой траектории полета волана над сеткой. На основании полученных результатов рекомендованы следующие значения установки ограничителя высоты траектории: для МСМК – 15 см, МС – 20 см, КМС – 25 см.

На втором этапе исследования оценивалась точность выполнения бадминтонистами нападающего удара «смеш» по специальной мишени. Показан недостаточно высокий уровень подготовленности в этом игровом компоненте большинства игроков в особенности резерва мужской сборной команды Украины.

Ключевые слова: бадминтон, точностные возможности, «смеш», траектория, мишень.

**THE CORRECTIVE FEATURES CHARACTERISTIC OF HIGH SPORTS
QUALIFICATION BADMINTON PLAYERS AT ATTACK IMPACT "SMASH"**

Olga KUDIMOVA

Kharkiv state medical university

Aim of the research: the study corrective features badminton players at attack impact "smash" realization.

The research tasks: – to elaborate the test of an ability badminton players estimation to carry out attack impact with the maximal force and minimal height of flight shuttlecock trajectory above a grid.

- to investigate accuracy of attack impact "smash" realization by the players of high sports qualification using of a special target.

Methods of the research: conversation, testing, expert estimation of accuracy, recording, mathematical statistics.

Abstract. In the first part of experiment badminton players carried out 30 attacking impacts with the maximal force and minimal height of flight shuttlecock trajectory above a grid.

On the basis of the received results the following meanings of terminator installation of height trajectory are recommended: for Master of Sport International Class – 15 sm, Master of Sport – 20 sm, Candidate Master of Sport – 25 sm.

On the second investigation phase the accuracy of badminton players at attack impact "smash" realization on a special target was estimated. It is shown insufficient training level in this game component for the most players, especially of reserve man's team.

Key words: corrective features, "smash", trajectory, target.